

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1.
sz. L. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatal:

Wolf M. könyv- és
papírkereskedés-
ben, Királyutca,
Hattyu-épület.Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindennap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Helyben:
Egész évre. 10.—
Egy hónap. 1.—
Videkre:
Egész évre. 12.—
Egy hónap. 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kapitok minden
lapelárusítónál.

Pécs, 1894.

Szombat, június 2.

129. (1192.) szám.

Állásfoglalásunk.

„Helyzet veszedelmes, bukás le-
hetséges, döntés holnap.” Így szól
távirati értesülésünk, melyet beavott
forrásból tegnap az esti órában kap-
tunk a fővárosból.

A távirat elég lakónikus és elég
érthető. Tudósítónk nem a költséget
akarta kimélni, hanem a felesleges
szószaporítást kerülte. De klasszikus-
nak mondható egyszerűsége föltá-
nően jellemzi a politikai helyzetet, melyről
nagy hiba lenne azt gondolni, hogy
az csak Magyarországra vonatkozik.
Ez a helyzet már az egész osztrák-
magyar monarchiát érdekli, sőt tovább
menvé: a harmas szövetséget és így
a világpolitikát is!

Az előadottakból immár kétség-
telen, hogy nagy események előes-
ténjé vagyunk. A válság, mely már
több, mint egy hét óta húzódik, a mai
nappal véget fog érni. Nektünk az a
reményünk — országunk jól felfogott
érdekében — hogy a válság úgy a
Wekerle-kormányra, mint a szabad-
elvű pártira és a benyújtott javasla-
tokra kedvező megoldást fog nyerni.
Nem lehetetlen azonban, hogy e re-
ménygöttünk csalártnak bizonyul és
hogy a Wekerle-kormány, nem érvé-
nyesíthetvén programját és törvé-
nyes hatáskörét, beadja lemondását.

amivel, ha király Ő felsége támoga-
tását nem sikerül teljes mértékben
kivívnia, kénytelen is lesz.

Ma már azon a ponton állunk,
az események odatejődtek, hogy e
lemondás bekövetkezése inkább várható.
Ugy látszik, hogy a császári udvar
elsőszövevényei erősebbek voltak, mint
a magyar nemzet hivatott szószólói,
kiknek kormányon maradása ily mó-
don lehetetlenné vált.

A dolgok mai állásában, midőn a
válságról esupán bizonytalan hírlé-
sek vannak forgalomban, csak hozzá-
vetőleges politikát üzhetünk. Anyi
kétségtelennek látszik, hogy a harc,
melyet a magyar kormány most vív
Bécsben, nem csupán az egyházpoli-
tikai reformokért vívatik, hanem a
magyar nemzet törvényes befolyásáért
is. Kétségtelennek látszik továbbá,
hogy a Wekerle-kormány a kompro-
misszumok felé csalogattatik, hogy
találjon megegyezést a főrendiházi
ellenzékkel.

Semmi úgy nem bizonyíthatja,
hogy mennyire imparlamentáris ezen
az országra fölkenyszerített válság,
mint a kompromisszum hangoztatása.
Hogyan léphessen kompromisszumra
a kormány, midőn az ő kezét köve
tartja a képviselőház által megszava-
tott javaslat, melyet ő egész terje-
delmében érvényesíteni köteles? Ho-

gyan lehessen kompromisszumra lépni
a főrendiházzal, midőn a főrendiház
elvetette a javaslatot? És kivel lép-
jen a kormány kompromisszumra?
Hiszen a főrendiházban nincs szervez-
tek ellenzék. Avagy talán Ő felsége
kormányának szerveztek ellenzékkel
tekintendők Őfelségének udvarnagyjai
és a magyar kormány előterjeszté-
sére a király által kinevezett fő-
papok?

Hogy e térer a megoldáshoz
közlelni lehessen, okvetetlen szük-
séges, hogy a főrendiházi többség
fogadja el általánosságban a házás-
ságjogi törvényt és a részleteknél
tegyen módosításokat, melyeket még
senki sem ismer és épen ezért elfoga-
dásuk is bizonytalan. De föltvé,
hogy a főrendiház elfogadja, hol a
biztosíték arra, hogy e változtatáso-
kat a képviselőház is elfogadja, mely-
nek többségéhez az ellenzék is igen
tekintélyes számarányban járult.

A kik tehát kompromisszumot
akarnak, azok első sorban lehetetlen
akarnak, másodsorban megcsufolják
a parlamentárizmust, minek ődiomat
egy oly parlamentáris kormány, mint
a Wekerle-kormány magára nem
veheti.

A Wekerle-kormány előtt nincs
is más út, mint eddigi szigoruan al-
kotmányos és kifejtett álláspontjához

A „PÉCSI ÚJSÁG” tárcája.

Egy különös hangverseny.

(A „Pécsi Újság” eredeti tárcája.)

Van egy derek kollégám, kivel na-
pontint szívom az iskola poros levegőjét.
Mindketten azon halandók közé tartozunk,
kik kevés fizetés és kevés elismerés mel-
lett az Isten kegyelméből hivatta vannak
ambíciójuk jollaink, — mert ez a paed-
agogusok sorsa. De mindkettenknek igen
jó tulajdonságunk van. A kollégám sike-
rült vicceket tud mondani, én pedig azokon
joizúen tudok nevetni.

Azonban dacára annak, hogy egy
hivatásunk van, köztünk mégis óriási a
különbség, mert míg én a harangozáson
kívül egyéb hangszerhez nem értek, ő
elismert zeneművész. E szerencsés tulaj-
donsága folytán kollégám a „Magyar zene-
iskola”-nak is tanára, ki hangversenyeken
szokott közreműködni, míg én azért, hogy
szinten a nyilvánosság előtt szerepelhes-
sek, olykor-olykor tárcáirással foglalkozom
és fölolvásokat tartok.

Ebbéli nyilvános szereplésünk is na-

gyon különbözik egymástól. Ha ő egy
hangversenyen a zongorához ül, s csak a
billentyűket érinti meg, már kitor a taps-
vihár, — a közönség eljenz, tombol. Ha
pedig én a fölolvás asztalhoz ülök — a
mit a közönségre való tekintettel ugyan
ritkán tesz — a hallgatóság közt a leg-
nagyobban esend uralkodik, mely mindig
fokozódik, mert a szép nem 40 és 60 év
közti képviselői rendszeren elalusznak és a
fölolvásos vege csak a fiatal hölgykö-
szoru néhány tagja szokott tapsolni, mert
meg kell jegyezni, hogy mindig fehér
nyakkendő-féher keztyű- és aranykerék
cviklerrel jelenek meg ilyenkor, azonkívül
igen szép bajuszom van.

E napokban az én kedves kollégám
újbol meghívott egy hangversenyre.

Örömmel vettem a meghívást, de
belsőmben az irigység fogott el; hiszen
előre tudtam, hogy a közönség ismet —
mint a művészek mondják — halas lesz
és a legnagyobb kitüntetésben fogja re-
szesíteni.

Éppen köszöntem a meghívást, midőn
közbe szól, hogy hát lakásan lesz a hang-
verseny.

— Lakásodon? — kérdém.

— Igen, igen, — erősítgeté.

A kitűzött időben megjelentem colle-
gámmal.

A mikor hozzá belepelek, szívélyes
fogadás után mindjárt bort és szivart tett
az asztalra. No, gondoltam magamban,
ezen a „versenyen” én is közre tudok
működni, a „hang” is megjó majd hamar
és akkor kész a „hangverseny.”

Én a pamlagra, collegám a zongora-
hoz ül. Azt hittem, hogy Lisztnek illi
rapszodiáját fogja elődörömbölni, de ő a
helyett egy jó magyar notát játszott, azaz
dehogy játszott — húzott, valósággal hu-
zott, legalább én e latszolgatos zongorában
valóságos hegged hangokat hallottam.

Persze elbámultam, mert habár sok
zongorát hallottam, de ilyet még nem.

Kollégám csak mosolygott és játszott
tovább és a legszebb és a legmahisít-
tánnb vonós negyves csiklandozta fületem.

Fóllattam, közelebb mentem, de csak
akkor bámultam igazán, mikor a zongora-
hoz ertem, — látok belsejében 15 hegged
nyerget, melyek mindegyikén 4 hur fut
végig és egy vengneküllyi vonot, mely
mindig forog, miközben a legszebb han-
gokat esalja ki a billentyűk érintése által
hozza emelt hurokbol.

Milyen hangszer ez! Zongora az alakja

ragaszkodva, visszautasítani mint kormány minden kompromisszumot. Ezt kívánja tőlök saját önbéreszetők, ezt a törvényhozás méltósága. A Wekerle-kormány keletkezésekor kijelente, hogy programjával áll, vagy bukik. A nemzet óriás többsége a Wekerle-kormány programját magáévá tette. A kormány igyekezzék e programot esorbitalanul megvalósítani és ha e programot nem vihetné keresztül, mondjon le és menjen ellenzékbe a szabadelvű párttal. Hadd lássuk, mire megy politikai bölcsességével a főrendiházi ellenzék, mely a nemzet többségével ellentétben áll és az udvari politika, melynek a képviselőházban nincs ellenzék.

Részünkről, míg a Wekerle-kormány ismert elveihez és adott programjához hű marad, mindenkor, akár a kormányon, akár az ellenzéken, számíthat támogatásunkra. Az ellenzéken még inkább, mint a kormányon!

HIRROVATUNK.

Pécs, június 1.

— **A Mária-Dorottya-egylet** pécsi fiókja a tegnapi nappal megszűnt és helyébe ettől teljesen független *pécsi és pécsvidéki tanítónőegylet* alakult meg városunkban. Ez új egyesület tegnap délután 5 órakor a népiszkola üléstermében tartotta meg Salamon József kir. tanfelügyelő elnöklété mellett alakuló közgyűlést, melyen nemcsak a rendes, hanem a pártoló tagok is szép számmal voltak képviselve. Salamon kir. tanfelügyelő röviden ismertette az új egyesület keletkezését. Ezután az új egyesület jegyzője, Nyers Angyalka felolvasta az anyagyűlés leirátit, melyben ez mely ajánlatának ad kifejezést, hogy a pécsi fiók megszűnik. A közgyűlés legérdekesebb pontja Futima Sarolta polg. isk. tanítónő „Miert alakítottuk egyesület” című felolvasását. A celt körülbelül így formálta: „Egymást óhajtnék bizudítani a továbbképzésre és kedvet akarunk élesztani egymásban a szellemi munka iránt;

együtt a nők nevelésének, a fejlődő női nemzedék jövőjének nagy jelentőségű kérdésére a figyelmet rávezetni és megtalálni a módot, mely a tanítóknak lelki nyugalmát és boldogságát, munkájoknak pedig valódi sikerét biztosítja.” A tanárnő felszólalása fölolvasssa mindvégig lebilincselte a hallgatók figyelmét és méltan megérdemelte a jegyzőkönyvi köszönetet. Végül az alapszabály kéziratát olvasta föl Nyers Angyalka, melyet csekély változtatással elfogadott az egyesület. Befelezésül Salamon kir. tanfelügyelő meglez szavakkal köszönt meg a tagoknak szives érdeklődését és kérte, hogy e jönduldatot az egyesület iránt továbbra is tartsák meg.

— **Kinevezés.** Vágó Ferencet, Baranyamegye és Pécs sz. kir. város főispánjának volt titkárá, utóbb segédfogalmazót miniszteri fogalmazóvá nevezte ki a belügyminiszter.

— **Nemmagyarosítás.** Ruzsinka János szegvári illetőségű Zomborban állomásozó csendőr *Ronaira*, — Krausz Rudolf pécsi illetőségű budapesti lakos Kondorra változtatta nevet.

— **A Kardos-ut meghosszabbítása.** A Kardos-ut, mely ma már legkeresettebb és legkedveltebb sétáló helye a pécsieknek, meghosszabbított. A „Mesek-egyesület” ugyan csak 1090 méterrel akarta meghosszabbítani, de mire elkészült az utvonala, akkor kitűnt, hogy az biz 1300 méter hosszú, és építése 800 forint helyett csaknem 1000 forintot vet igénybe. A Mesek-egylet tegnap ülésén, melyen különben is 35 új tag jelentkezett, Siba Rezső városi erdmesternek is köszönetet szavaztak közremunkálkodásáért. — Most szükséges, hogy a Kardos-utól a Tettvény-ut építéssék és a sziklákól, melyek ott az ut vezet, 70 lépésű kihalasszassék. Ezen építkezés költsége 170 forintra vannak tervezve és noha az egyleti pénzár a Kardos-ut építésének kifizetése miatt üres, Stern Károly ügyvéd biztatására, hogy sok a hátrélek, mely még ez évben be fog folyni, megszavazta a választmány ezen költséget azon kikötéssel, hogy az utnak a természetudósok pécsi vándorgyűléseig el kell készülnie. A vándorgyűlés kirándulásait szintén az egylet fogja rendezni. Harkány az orvosokat különös szívesléssel akarja fogadni.

— **Egészségügyi intézkedés.** Hieronymi Károly belügyminiszter egy igen üdvös s

ép olyan fontos rendeletet adott ki a torokgyökből felgyógyult gyermekeknek iskolába való bocsátása tárgyában. Igen gyakran megtörtént ugyanis, hogy a difteritiszből felgyógyult tanulókat két, sőt egy hét múlva is iskolába küldték, vagyis akkor a mikor a betegség még nem vesztette el teljesen fertőző képességét. A belügyminiszter most szigorú utasítást adott ki, a mely szerint difteritiszből felgyógyult gyermekeket csak teljes négy hét után szabad iskolába ereszteni.

— **Peer-schub.** A polgári házasságról szóló törvényjavaslattal kapcsolatosan sokszor emlegetik most a lapok ezt a csodálatos szörnyeteget is. Lajtánitól atyánkfiájig azán örülhetnek, hogy oly kevéssé tudunk gondolni, hogy ha akármely ügyintézőnk jöl meg akarjuk nevezni, akkor is az ő szájtekuccal tetszelgünk. Az angol-farancia szavakkal gyönyörűséget lelő nem sógorok ugyanis az *urak háza* tagjait szeretik *peer*-eknek nevezni; kormányunknak azt az intézkedést pedig, hogy nagyszamu saját embereinek az urak házába való kinevezéssel biztosíthatja hatalmat becsit észjárassal *schub*-nak, tehát *peer-schub*-nak neveztek. Ez sikerült nem szojatek. Mi magyarok sokkal kenyelmeesebb gondolkodásu emberek vagyunk; ha nem akarunk gondolkozni és lelemenyességünkben nem telik, majmoljuk a németet, bár mindig szidni szoktuk. A *csopfortok*, vagy akár *tömeges kinevezést*, vagy a folsóház *elválasztást* avagy pl. *meggyerdelést* vagy *megfijelést* is egyszerűen a sógor nyelven *peer-schub*-nak bermátek el. Arra persze nem gondolt senki, milyen szép világítást derítnek a magyar észjárásra, mikor angolból és németből összetett szóval magyarul beszélünk, akár mintha az ugynevezett *villám-vonatot* neveznék *clair-sug*-nak.

— **A gyüdi barlang kikutatása.** A „Mesek-Egyesület” tegnapi választmányi ülésén élénk eszmésoro tárgyat képzete. Agh Timót dr. felolvasta az általunk tegnap közölt jelentést, mely végeredményben a kutatás folytatását és a barlang hozzáférhetővé való telését ajánlja. Vaszary Gyula főkapitány ez ügyben azon indítványt teszi, hogy a „Mesek-Egyesület” írjon át Baranya vármegye törvényhatóságához támogatásért, mit B a n f f a y Simon kir. tan. elnök azzal kezézik ki, hogy a Mesek-Egyelet ne adja ki ezből ezen ügyet, mely a törvényhatóságinnal lassan elhuldnék, hanem forduljon egyenesen Gyüd községhez segítségért, melyet az amugy is följaját és másodosorban forduljunk a megyéhez, hogy Gyüd hozzájárulásához adja beleegyezését. Szolnay Vilmos gyáros a Bélában két év előtt folyóított esepők-barlangból mondja, hogy oda ma már 3—4000 ember látogat el évenként. A gyüdi barlang felkutatását szakszerűen kell most már elvégezni és ehöz legkevesebb 200 frtra van szükség, melyet a községnek, mely első sorban érdekel és melynek a barlangból nagy jövedelemre van kilátása, fódözni kell. A választmányi ülésbe meghívott Szily László alispán ki is jelentete, hogy a vármegye nem fogja nehezémezni, ha a jömdüdi Gyüd község saját felvirágoztatása érdekében ez összeget a kutatás rendelkezésre bocsátja, mely elhozott esepőkvek szerint is igen sokat ígér. A „Mesek-Egyesület” most már átír a Dunagőzhajozási társaságnak, azon kérelmet terjesztve elő, hogy Gianone Virgil bányamérnök a kutatásos eszközésére, melyeknek 5—10 bányász lesz segítségére, több napra szabadságoztassék. Ezek után már biztosra vehetjük, hogy rövidesen tudni fogjuk, nagyból szabásu esepőkbarlang van-e itt dolgunk, vagy csak szük térre kiterjedő hogy képződmények.

és billentyűi vannak, mint minden más tisztességes zongorának, azonban a belsejében hegedűk vannak, melyek hegedű hangot adnak. Így se zongorának, se pedig hegedűnek nem tudtam elkeresztelni.

Tehát akárhogy resteltem is a dolgot, mégis csak megkérdeztem kollégámat, vajjon hogy hívják ezt az általam megfoghatatlan hangszert, melyet, hogy a vonó minél jobban teljesíthesse kötelességét, a lábával úgy hajtott, mint a varrogépet.

— Egyszerűen csak azzal válaszolt, hogy:

Fonós zongora, melyet magam találtam föl.

— Hát kolléga, te föltaláló is vagy! — kiáltottam föl.

Kollégámat most arra beszélem rá, hogy mutassa be magyar találmányát — a mely nekem rendkívül meglepetést és oly kellemes perceket nyújtott — egy hangversenykorat alkalmával a nagy közönségnek. Meg vagyok győződve, hogy a korút mindenütt nagy feltűnést fog kelteni.

Kedves olvasóm előtt most elárulom, hogy ez az egyedüli tárcám, a melyben csak egy ember — meg hozzá nem is szerelmes — és egy zongora szerepel. Pedig méltóztassék elhinni, hogy ez ne-

kem rendkívül nehezéget okozott, mert eddig minden tárcámban néhány embernek adtam életet, hogy ismét a halál sokféle nemével pusztíthassam el a föld színeröl.

És, hogy mennyire voltm válogatos, bizonyítja azon szerencses körülmény, hogy egy olyan zongoráról írtam, a melytől meg senki, egyetlen egy szomszéd sem lett itt beteg. Ezt a házasterrel is be tudom bizonyítani, mert a hazból senki sem hurcolkodott ki.

A legnagyobb nehezéget pedig az okozta nekem, hogy annak az egyetlen szereplő embernek a nevet sem szabad elárulnom, mert jól tudom, hogy kollégám — nagy szerényeségenél fogva — nem szereti, ha a nevet a hírlapok közé teszük.

Hát nem nehéz állapot ez? Mit tegeyek? Ha a nevet nem árulom el, úgy a közönségnek és a nyilvánosságának véték, ha elárulom, magamra haragítom kollégámat.

Meg van!

Ki íróm a fölíratot, mely a zongorán van. „Schmöller Lajos szabadalma.”

Nem vagyok én okos ember?

Benkő Béla dr.

— **A kanalizáció kérdése** tán a legközelebbi közgyűlés elé kerül döntés vegt. Ahogy mi ismerjük a kanalizációnak nálunk alkalmazni szándékolt tervét s azt a szakvéleményt, melylyel az eme terv tanulmányozására kiküldött bizottság ezt a tervet javasolja, biztosra veszük, hogy a közgyűlés most már végre komolyan s részleteiben is megtárgyalva, a kivétel felsietti a kanalizáció tervét. A bizottság teljesen hűve az öntözési rendszerű kanalizációnak, melynek hasznát nemcsak a külföldön látta, hanem itt is reméli. A kiküldött véleménye szerint az említett rendszer a mi helyi viszonyainkba illesztve itt is tökéletesen megfelel a mellett, hogy a város közegészségére orfiai befolyással lesz s e mű létesítése által városunk a közegészség terén nagy lépést tesz előre, meg gazdasági szempontból is hatalmas tényező lesz, mely nagy átalakításokat, változásokat fog előidézni. A kiküldött bizottság véleménye szerint egyelőre csupán a sűrűben lakott belvárosban kell a kanalizációt keresztül vinni s csak fokozatosan vonni a házhoz a külvárosokat. A belváros népe allandoában tartozkodik lakásában, mint külvárosokéi, tehát a szenny is a belvárosban nagyobb mennyiségben gyűlemlik össze, mint a külsőrezeken, melyeknek lakossága tavaszról oszig alig tartozkodik nehány orf adához. Ezzel a kanalizációval lesz teljes a higiénia követelése alkotás, melynek a vízvezeték létesítése csak félünkajta volt.

— **A sáttári kiosk.** A napokban emlékeztünk meg a P i a e s e k Gyula építész által a város tanácsának bterjesztett kiosk tervéről, melyet P i e s e k ur a tanács felkérésére gyönyörű kivitelben készített el. A kiosk kivitele nem, mint az tévesen közölték 26,000 forintba kerülne, hanem a költségvetés csak 10,000 frtól szól, mely összegből az árlejtés alkalmával még megtakarítás is elérhető. A kiosk olyan, hogy minden nagy városnak díszre válnék, és azért ezen összeget épenséggel nem sokaljuk, mert kétséget nem szenved, hogy a jobb oldalon levő eukrázdiára és a baloldalon tervezett buffere bérlő vállalkozó mindig fog találkozni, kinek évi bére bőven kamatoztatja a befektetett tőkét. Nem kell tehát könnyedén mellőzni a tervet, ha mindjárt többé is kerül, mint gondolva volt. Ha egyetlen a városban levő sáttárról van szó, akkor még áldozattól sem volna szabad visszabátni, hogy az minél díszesebb és minél szebb legyen.

— **Hárfa-zongora.** Épp mai számunk tarcajában közlünk egyet s mást arról a találmányról, melyet magyareber talált föl s melylyel a zongora meghalkaját összekötötte a hegedűszerkezetével. A Valentin-félc zeneműkereskedésben pedig épp ma látható egy hárfazongora, melyben a billentyű rendszer a hárfaszervezett lép szövetségbe. Ez a hárfazongora Lutz bécsi hangszergyáros találmánya. Kuriozumnak emez a találmány elég érdekes, de hangszernek meg nem tökéletes. Zenekarban inkább használható, mint magántéjakra.

— **Szabók gyűlése.** A pécsi szabók tervezett szakgyűlésténél alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta s vasárnap délután tartják a megalakuló gyűlést, a felszólalás vendégelőben, melyen főlovassák a helyben hagyott szabályokat s megválasztják a tisztikat.

— **Hírlapok hírdetése** mint az erkölcs-telenség terjesztői. Szabolcsmegye érdekes átiratot küldött Pécs városához s a megyéhez, mely átiratban a belügyminiszterumba intézett abbéli felirátának pártolását kéri, melybe a hírlapok erkölcs-telenséget terjesztő hírdetési ellen intézkedésre hívja föl a minisztert. Szabolcsvármegye közönsége nem mond új dolgot, de jól

teszi, hogy a szemérmelen hírdetések ellen fölemeli szavát. Ujabbán egész le gyoja jelenik meg az olyan hírdetéseknak, melyek mindenféle gyogyíthatatlan betegség ellen bízós gyogyászereket ajánlanak, mialt a lapok hírdetési rovata a kurukszalit mozdtja elő. De sok a hírdetések között az erkölcs-telenséget terjesztő is. Alig adhat az ember az ifjúság kezébe egy-egy fővárosi lapot, mert annak a hírdetése között — nem is szólva egy-egy frívól apró hírdetéről — mindenféle titkos férfi betegségekről szóló könyveket hírdetnek meglehetősen bő tartalomkivonat közlése mellett, majd meg a legkülönböztetebb „övöszerkeket“ ajánlatják, sőt rőpiratokat a „nemzés korlátozásáról“, a „gyermektelen szerelem“ről stb. amik egyenesen a büntető törvénybe ütköző cselekményre csábítják a közönséget. Szabolcsmegye kéri a minisztert, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel az ilyen hírdetéseket akadályozza meg.

— **A cimbalmozó város.** Széles e világ sok nagy és kis város van, mely városoknak meg vannak a saját különlegességeik. Így volt ez az őskorban, így maradt ez fenn napjainkig, a mikor még a régi sajátosságokat újabb különlegességek és specialitások szorítják háttérbe. Így a mi szépen fejlődő Siklósnkban a cimbalmozók ütötték föl tanójukat. Ha idegent Siklós felé visz az útja, — nem kevésbé bámul el, mikor a különböző ablakokból a cimbalom húrjainak rezgése üti meg fülét. A siklósi asszonyok azok, kik megirigyelték Blaha Lujzát művészeit, hogy olyan népszerű is van, mikor éneket önmaga kíséri cimbalmon és mivel röviddel idő kell a cimbalmozás elsajátításához, mint bármely más hangszere kezeléséhez, most szenvedélyvel ráadták magukat a cimbalmozásra és a siklósi cigánybanda cimbalmosának, ki a siklósi szépeket beavatja a cimbalom mysteriumába, jól folynak dolgai. Sokat tanítja szép tanítványait és gyorsan cölhoz ér, mert az asszonyok is leányok, ha akarnak, gyorsan tanulnak. Siklós tehát most a cimbalmozó város.

— **Majális a vidéken.** Dárdai levelezőnk írja: Május hó 30-án sikerült majális rendezett D á r d a közönségének a Laskatali határában levő cseminizt erdőben. Volt cigány, volt jókedv bőven. Délután az eső elől előbb a vadászlabkba menekültek, utóbb a dárdai kaszinóban folytatták a tancot. A jelenvolt hölgyek közül a következők nevet sikerült tudósítónknak följegyezni: Angyal Beláné, Jobszt Beláné, dr. Jellaschich Karolyne, Nedopil Pálné (Laskafalu), Ruzsovits Jozsefné (Bellye), Urzsyny Pálné, Kinmeth Adolfiné, Stanszyczkoszky Ottone, Nagy Gyuláné, Turányi Karolyne, Rihmer Gezáné, Jellaschich Mariska és Ilona, Kinmeth Iren és Margit, Kinne Dóra, Nagy Margit és Jolan, Nedopil Irma, Gizella, Margit, Ruzsovics Irma, Saxer Mici, Schmorl Élla.

— **Radikális mód a házasságkötésre.** Mig nálunk Magyarországon a házasság törvényes szabályozása a szabadelvű kormányt válságba sodorta, addig Angliában, a legszabadelvűbb országban könnyen oldják meg a házassági kérdéseket. A legtekintélyesebb bécsi lapban, a „N. Fr. Pr.“ kishirdetési rovatában a következő hírdetményt olvassuk:

Házasságok

vegyes vallásnak által, mindenhol elismerve, Londonban a templomban és hivatalban 24 óra alatt minden formázású és vagy önkény nélkül megkötődhet. Főlovasságost ad L. és C. Queens Building, Panetas Lane, London E. C.

Az amerikai szabadság úgy látszik, most már a puritán és vallásos Angliában is meghonosul, hol vasárnapokon bűnszamba megy a munka. Az óceánon túl röviden végeznek a házassággal. A yankeó

Newyorkban vasutra ül, megismerkedik egy hölgygel; Chikagóban az állomásra rendeli táviratilag a hivatalnokot, ki az esketést 3 forintért elvégzi és mire 4 nap múlva San-Franciskóba ér, megújja feleségét, hol már a Register várja a párt, hogy hamarosan kimondja az elváltást. Minden művelt és szabadon gondolkodó államban a morál, a közérkösiség érdekében megkönyítik a házasságkötést, mely Angliában bélyeg és melléklettel együtt 5 shillingbe (2 frt 60 kr.) kerül és nálunk, hol úgy mondják, leg több a szabadság, megakadályozni akarják a vallás szabad gyakorlatát, a polgári házasságnak kötelező voltát.

— **Richter Ferenc ünnepeletése.** Magyarország átéri a szőlők rekonstrukciójának nagy fontosságát. Kötünik ez abból a szép fogadtatásból, melyben Richter Ferenc, a kiváló francia szakutódos mostani körútjában egész Magyarországon részelt. Csak multkor emlékeztünk meg kesztőhelyi tartózkodásáról, a hol a balatonmenti szőlőterületek között a kesztőhelyi jelölte meg legszebbnek, a napokban pedig Engelbrecht Károly országos főlovassággal Szekesfehérvárra érkezett, hol már az indóházai Havranek József polgármester és Seidel Lajos főkapitány várják nagy közönséggel és a város díszfogattal a város amerikai szőlőtelepre kísérték, majd Madarás Lipót táblai bíró szőlőjében fényes ebéd volt Richter tiszteletére, melyen Fiath Miklós báró főispán és a polgármesteren kívül igen előkelő társaság vett részt. Richter új ünnepeletése után Magyarországból mindenesetre a legkellemesebb emlékeket viendi francia hazájába.

— **Természetes sirbolt a bányában.** A Cassian-tárnában dolgozó munkások tegnap különös dolgra bukkantak. Az alulról fölfelé teljes közben egy régóta elhagyott bányaművelésre akadtak, melynél a régi rendszer szerint fölülről lefelé ástak. Ebben az úgynevezett közepszintben egy emberi hullát találtak, melyen a vidék népképviselethez hasonló öltözet volt. A hulla fejénélkül feködt, tőle nem messze azonban kalapjának ott hevert a kalapnak még el nem rothadt része. A hulla eleintén ének, illetve kevésbé fölsozlottnak látszott: midőn azonban ma onnét el akarták távolítani, az első érintésre az egész porrá esett szét. Nem volt az egész egyéb, mint egy nagyon régen odakerült holtnestnek a mintegy hermetice elzart üregben levő gázok és savak által véletlenül preparált váza. Megmaradt a ruha is, de összeálló por alakjában, mely a levegő hozzájutása után szét esett. A szakértők véleménye szerint: a hulla ez előtt 30 esztendővel jutott az üregbe: hogy miképpen, azt nehéz lenne megállapítani. Lehet, hogy nekünk közben szerencsétlenség érte, bár mellette eszközök nem találtak, de úgy lehet, hogy omlás következtében ide menekült. Lehet az is, hogy úgy esett be az üregbe az ember így lelte itt halálát. Feje is meg volt, de valószínűleg egy lesett kavics érintése elég volt, hogy az elporhadt koponya összeomoljék.

Színház, irodalom, művészet.

— **A kis szórakozott** at Barriere és Goudinet e pompas bohó helyzetekkel tarkított vígjátékát jeles összejámban mutatta be tegnap a vígjátéki színelvben. A nem nagy számú közönség jól mulatott Celeste (Kulnar Piroksa) szórakoztatószámból eredő bonyaladalmakon. A kis szórakozott mellett két jó voltak, *Follinus, Deszery, Balla, Kassay, Szilagyí Berta* és *Pokárné*. A rettenetesen hosszú fölvonások miatt a rövid három fölvonás fél 11 óráig húzódtott el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

**** A göröcsényi rablójlikosság.** A tegnapi folytatásból tárgyalásnál Kovács további vallomását is amit a vizsgálóbíró előtt tett, most ügyetlen tagadásával visszavonja. Tagadja mindazt, amit arra engedne következtetni, hogy a rablójlikosság eszméje tőle indult volna ki. Ő nem akarta Lászlót megolnálni, soha nem is mondtotta, hogy 1200 frtért érdemes valakit agyonütni, de beismeri, hogy ő mondtotta azt, hogy elmegyünk a pénzéhez és elvesszük a pénzt, ha kell erőszakkal is. Az ő állítása szerint Adám volt az, aki folyton lungoztatta, hogy meg kell ölni Lászlót, de ő ebbe soha sem egyezett bele. A pénzével is Adám mondta neki, hogy katona voltál, hát menj előre, kopogtass és mond, a esendörök vannak itt. A pénzében is bár László és a gyerek mellének tartotta a revolvert, nem fenyegette őket soha, hogy elveszi az életüket. Ő nem nyúlt Lászlóhoz a baltával, revolverje véletlenül sült el a kezében. Ha ő nem lett volna, Adám még a gyereket is megölte volna, de ő nem engedte. Adám volt mindennek az értelmű szerzője, ő gyilkolta meg az embert.

Kovács vallomása után elnök szembe-sütö a két vádlottat.

Adám: Ne tagadj, valj be mindent, látod én is bevallok mindent, ha elkövetted a bűnt, most szenvedj meg érte kutyá.

Kovács a szembesítés alatt is állhatatosan tagad.

Adám Antalné (az elsőrendű vádlott neje) tagadja, hogy a gyilkosság elkövetése előtt tudomása volt férjének és inok-társának tervéről. Ő csak a gyilkosság elkövetése után értesült férjéről a gyilkosság másodrendű vádlottai jelenlétében a gyilkosság részleteiről. Elismeri, hogy közvetlen a gyilkosság elkövetése után kapott férjétől 10 forintot, de a pénz eredetéről nem volt tudomása. Hasonlóképp elismeri, hogy átvette pellerdi rokonától, Vas Józseftől azt a 60 frtot, melyet férje az ő számára átadott. Van tudomása arról is, hogy a revolvert magához vette. Vas József pellerdi lakos azt állítja, hogy ő teljesen jólismüleg jött el, midőn az elrablott pénzt átvette, mert annak eredetéről nem tudott, bárha sejtette, hogy nem igaz uton jutottak birtokába. Előtte a gyilkosok úgy nyilatkoztak, hogy őket terhelte a gyilkosság gyanúja és épen azért onként fogtak az arányosi falubirónál jelentkezni, hogy alibijüket előtje igazolják. Kovács Baka Józsefné bevallja, hogy jelen volt akkor, midőn Adám elmondta férjének, mit végzett Baricsal, de tagadja, hogy ő kérte volna Adámot, hogy inkább Kovácssal, mint Baricsalal szerezzék meg a göröcsényi ember pénzt. Tagadja, hogy a rablás tervébe vételőrel előzetesen tudomása volt, továbbá, hogy Adám a gyilkosság részleteit, annak elkövetése után vele is közölte. A konfrontálásnál sértő módonban visszautasítja mindazt, amit Adám szemébe mond. Esküszik égre-földre, hogy ő se nem látott, se nem hallott semmit. — Vas Józsefné elmondja, hogy Kovács kihívta az urát, mire ő is kiment, s azt mondták, hogy ők igaz emberek és Sepsi-ből jönnek, őt embert tudnak állítani, kik mellettük tanuskodnak. Ők szálat adtak nekik. Reggel Kovács 40, Adám 60 frtot adott át nekik, hogy adják az asszonyoknak, de ő nem is gyanította, hogy az rablott pénz. Délfelé az asszonyok eljöttek, mire ő azt mondta, itt van a pénz, meg a revolver, ne legyen az én házámmal; az emberek még az nap este voltak náluk s az ablakon keresztül beszéltek, hogy voltak-e itt az asszonyok? Azt is mondták, hogy még az nap elmennek Arányosra.

László Istvánné mostani vallomása teljesen ellentéte a vizsgálóbíró előtt tett

vallomásának. Akkor azt mondta, hogy a nagyobb (Adám) ütötte csak az urát, most hogy a kisebb (Kovács). Kovácsra rábizonyítja, hogy halállal fenyegette őket. Az időpontra nem emlékszik határozottan mikor történt a dolog, d. u. 4—5 óra felé lehetett az ő vallomása szerint. Az eseményeket úgy adja elő, mint a tényállásban van. 50 frt évi tartásdíjat kér.

László Antal az elhunyt fának vallomása anyibyan új, hogy az elhunyt Adám ütötte le, mert két útszere az elhunyt elbuktott. 70 frt évi tartásdíjat kér 20 éves koráig.

Barics György tagadja, hogy magához hivatva volna Adámot s azt mondta volna neki, hogy ismer ő Göröcsényben egy embert, kitől szóp szerével nem tudta a pénzt kicsalni, van neki egy revolvere, menjenek el az öcsésével hárman és vegyék el tőle.

Barics József, Bodonyi József és Ayaka Kati jelentékelten tanuk kihallgatása után a bizonyító eljárás befejeztetett.

Ma délelőtt a vád- és védőbeszédre került a sor. Vas Józseftől röviden elmondja a tényállást, ezek után boncolgatni kezdi a vádlottak vallomásait, kimutatja, hol egyeznek, hol térnek el a vallomások egymástól. Majd bebizonyítja, hogy a vádlottak erőszak alkalmazása mellett akarták a pénzt elvenni. Ezt be is ismerik vádlottak, sőt az egyik be is ismeri, hogy mindjárt kezdetben ölési szándékkal indultak utnak. Kovács ezt tagadja, de mint hogy Adám oly körülményeket is beismer, melyek rá nézve fölötté sulyosak, emel fogva az ő vallomását kell őszintének, igaznak tartani. Kovács volt az, aki elől járt a dologban, ő is, ép úgy mint Adám, el volt határozva arra is, hogy az életét is elvegye Lászlónak, ha ez önként a pénz elő nem adja. Kimutatja aztán, hogy itt föltételes szándék nem is lehet, hisz tudhatták, hogy László az egész vagyontól nem fogja könnyen oadadni, hanem védekezése a végsőig mehet, s így nekik is a végsőkig kell menniök. Hogy Kovács használta a fejszét, egyedül Adám őszinte vallomásából tünik ki, bár László Antal és öv. László Istvánné szerint Kovács nem bántotta László Józsefet. De hiszen Adám maga nem tudta volna véghez vinni szándékát. Kovács batorította Adámot, ő k kezében volt a főlhözött hatólótt revolver. Ő tehát mint tettes tekintendő. A vádlottak beismerik, hogy már délelőtt beszélték László József megöléséről, tervet készítettek, tehát hosszabb ideig gondolkodtak a tervről s többszörsen értekeztek. Hideg megfontálással mentek utnak, emel fogva a 278. §-ban ütköző gyilkosság s a 344. §-ban ütköző rablásban bűnösök. Vádat emel ellenük ugyanezen paragrafusok alapján rablás és gyilkosság miatt s kéri rájuk a 96—98. §§-ok legszigorúbb büntéseit kiszabni. Vádat emel továbbá országosság miatt Adám Antalné és Kovács Józsefné ellen s a btk. 372. §-a szerint kéri őket megbüntetni, továbbá Vas József és neje ellen bünpártolás miatt.

Egry Dezső dr. (első rendű vádlott védője) nem tartja elfogadhatónak a vádhatóság indítványát, mert közzvaló, szerinte mellőzte a vádban azokat a lényeges momentumokat, melyek behatása mellett létrejöhet a büntetőend esekelmény. Két momentum áll rendelkezésre a vádhatóság álláspontjának megdöntésére, nevez tesen az ölése irányuló szándék határozatlansága és a szesztes itálóttól a vádlott lelkiállapotának nagyfokú igazotottsága. Hivatkozik a törvény szövezerint szövegeire mely a gyilkosság egyik főismertető jele gyanánt a szándék határozottségét jelöli meg. Álláspontja helyességének igazolására több kuriai döntvényt ismertet. Hiányzott védenénél az akurat elhatározásának szá-

badsága, mert a megfontolás szesztes itálók élvezése közben történt. Praemeditáció fennforgását képtelennek tartja. — Kéri a törvénytéseket hogy a gyilkosság vádját ejtse el, — mert a jelen esetben csakis szándékos emberölésről és rablásról lehet szó. — Kerék Mihály dr. (másodrendű vádlottnak és nejeinek védője) kéri védené ellenében egy a gyilkosság, mint a szándékos emberölés vádját elejteni, mert a vádlott-társak egyikének vallomása nem fogadható el bizonyítékul a a vádlott-társak másika ellenében. Lászlóné vallomását a főnngörök körülmények között szintén nem tartja elfogadhatónak. Mint enyhítő körülményt kéri fölvetni, hogy védené büntetőtt bor áltál fölhevült állapotban követte el, hogy a rablás elkövetésénél a legesekélyebb tevékenységét fejtette ki és hogy védelmezte a pénzében jelenvölkvakt vádlott-társának vérengzése ellen. Kovács Baka Józsefnét az országosság vétségének vádjá alól, az országosság ismertető jelei hiányában, fölmentetni kéri. Rasky Béla dr., Vas József és nejeinek védője, védenétt szintén fölmentetni kéri. Miután még Visy Pál alügyész reflektált Egry dr. beszédjére a tárgyalást befejezték. Az ítéletet delután 5 órakor hirdette ki a tárgyalást vezető elnök, Savel Kálmán kuriai bíró.

TÁVIRATAINK.

Izgatott hangulat.

Budapest, június 1. (Eredeti távirat.) Nem jól csinálják azok a dolgok, kik az egyházpolitikai javaslat és ezzel a Wekerle-kormány sorsát sem jobbra, sem balra elintézni nem akarják. A huzavonával csak az izgatottságot fokozzák, mely ma már oly mérveket öltött, mint ha Magyarország nagy és váratlan események előtt állna. Páratlan eset az, hogy egy ügy megbeszélése és eldöntése oly hosszú időt vett volna igénybe, mint a mostani javaslatok sorsa és egészen szokatlan dolog, hogy a magyar miniszterelnököt egy döntés tárgyában ma már negyedszer fogadják a király. Mily hátrányos ez közéletünkre, a rendes munka menetére, az ország kormányzására, mutatja az a körülmény, hogy a miniszteriumokban meg van akadva a rendes munkálkodás, mindenütt a kétség nehéz lehetete bénítja a munkáldelvet, mit esodálni nem is lehet, mert Magyarországon nincs szokásban a kormányválság és a szabadelvűpártnak uralkodó jutása óta ritkán futja el politikai esemény a kormányt. És most mindenképp tért foglal a hit, hogy a Wekerle-kormány lemond és nincs meg a remény, hogy az esetleg felvetkező kormány állandó lesz. Altalánosn Franciaország mintájától félnek, hol a kormányváltozás mindennapi dolog és komolyabb meggrázódatásra nem ad okot. Most pedig a legveszedelmesebb következményektől tartanak. A valutaszabályozás nincs befejezve, a külföld, mely nagy tőkéket helyezett el Magyarországon, kiválóképp Wekerlebe helyezte bizalmát és tartani lehet attól, hogy Wekerle távozásával megingog e bizalom. Szóval borsuk a kedélyek, minden szem

Bécs felé van irányítva, de meglepetést most már épenséggel nem okozna, ha a dróton a Wekerle-kormány lemondásának hírért küldenék meg Budapestre. Ez a hír is már megnyugtatóbb volna, mint az a kedélyeket igazító bizonytalanság, melynek azonban remélhetőleg ma vége szakad. A végleges döntés ma délután fog megtörténni, a mikorra Wekerle audienciára van rendelve. **Kompromisszumra gondolni nem lehet,** mint-hogy a **Wekerle-kormány azon elvek-ből,** melyekre a polgári házasságról szóló törvényjavaslat épült, **hajszálynit sem hajlandó engedni.**

A főrendiház mai ülése.

Budapest, június 1. (Eredeti távirat.) A főrendiház ma *Szlávy* elnöklése alatt ülést tartott. Elnök fölolvassa a képviselőháznak a *polgári házasság törvényjavaslatára* vonatkozó második határozatát. Ezután föl szólal

Keglevich István gróf, mondva, hogy ez a tárgy oly fontos, hogy a legnagyobb óvatossággal kell eljár-nunk, nehogy egy szót is félreértsenek. A képviselőházi nunciumot nyugodtan, békésen kell tárgyalni és azért indítványozza, hogy a ház ezen kérdésben jelenleg határozatot ne hozzon, hanem egyetértve alkalmas időben terjeszse az elnök a nunciumot a ház elé és akkor előbb a föl-lított határozatnak, vajjon a nunciumot mindjárt a plenumban vagy a bizottságban tárgyalják-e előbb.

Khuen Héderváry a királynál.

Bécs, június 1. (A „Bud. Corr.“ távirata.) Wekerle Sándor miniszter-elnök ma délelőtt hosszabb ideig tanácskozott Khuen Héderváry gróf horvát bánnal, ki tegnap este Zágrárból érkezett ide, s a miniszter-elnököt fölkereste. Khuen Héderváry grófot **Ő Felsége a király ma délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta,** miután a király tájékozni akarja magát a politikai helyzetet illetőleg a magyar kormány egyik tagjának nézete felől, még mielőtt a végleges döntés a kormány előterjesztéseire vonatkozólag megtörténnék. **Wekerle miniszter-elnököt a mai nap folyamán valószínűleg szintén kihallgatáson fogadja a király,** Wekerle tehát nem fog előbb Budapestre visszautazni, mint az éjjeli vonattal.

Budapest, június 1. (Ered. távirat.) Itteni politikai körök úgy vélekednek, hogy Khuen Héderváry gróf mai kihallgatása a királynál nem kizárólag informatív jelleggel bírt, hanem esetleg Khuen van arra kiszemelve, hogy **az új kabinet alakítását kísérleje meg,** mely a fakultatív polgári házasságot veszi föl programjába, a többi egy-házpolitikai javaslatot pedig lehetőleg jelen alakjában sikerre vezeti.

A délutáni órákban türelmetlenül vár-ták a híreket Bécsből, mit végzett Wekerle a mai audiencián a királynál, de a közönség által sokat ostromolt lapokhoz pozitív hírek nem érkeztek, hogy a *mai nap is elmulhat anélkül, hogy a kormány és a polgári házassági javaslatot illetőleg pozitív hírek jöjjének köz tudomásra.* Altalános a vélemény, hogy megtörténnék előbb a kísérletek, lehet-e a szabadelvűpártot a kiegyezés ezen egyedül megbízható örét a jelenlegi kormány, illetve a kötelező polgári házasság nélkül összetartani, de ezen irányban senki sem mer kötelezettséget elvállalni, minthogy a párt még sohasem állott oly szilárdan vezére mellett, mint most. Ha csakugyan Khuen Héderváry bizatnék meg a kabinet megalakításával, valószínűnek tartják, hogy Apponyi Albert gróf is portefeuillel vállal ezen kormányban, mely hogy életképes lesz-e, kizárólag a szabadelvű párt magatartásától függ.

Az oláhok érdekében.

Fogaras, június 1. (Eredeti távirat.) Bausznerm Guidó fogaraszemvei főispán indítványára a megye közgyűlése elhatározta, hogy a kormányhoz és képviselőházhoz föliratot intéz, hogy **Magyarországra és Erdélyre ugyan az választási törvény vezetésesek be, mi által az oláhok azon helyzetbe jutnak, hogy a képviselőházban szintén képviseltek magukat.**

Bulgária forrong.

Sofia, június 1. (Eredeti távirat.) Tegnap délután nagy néptömeg vonult a rendőri palota elé, hol a le-tartóztatott deákok fogva vannak és azok szabadon bocsátását követelték; mikor a tömeg mindinkább fenyegető magatartást tanusított, a rendőség tüzet adott. A katonaság szíjlelkergette a tüntetőket. Varnából is véres összetűzésről érkeznek hírek.

Az új kabinet megalakítása
Stoilor elnöklele alatt csaknem biztosítva van.

A Wekerle-kabinet lemondása.

Budapest, június 1. **Ő felsége elfogadta a Wekerle-kabinet lemondását és Khuen-Héderváry gróf horvát bánt bízta meg az új kabinet megalakításával. A régi miniszterek ma este érkeznek vissza Budapestre.**

Budapest, június 1. (Eredeti távirat.) A kormány lemondása a szabadelvű pártra *deprimáló* hatással van, mert annak túlnyomó része *nem hajlandó* Khuen Héderváryt követni.

A lemondás részletei.

Budapest, június 1. (A „Bud. Corr.“ távirata.) A Bud. Cor. jelentése béc-sből: Bécsből távirják lapunknak, hogy **Ő Felsége a király ma délutáni 1 órakor Wekerle miniszter-elnököt egy órai kihallgatáson fogadta — és közölte vele, hogy a Wekerle kabinet tegnap benyújtott lemondását elfogadta, Wekerle Sándor már mint volt miniszter-elnök távozott a Hofburgból s ma délután Budapestre utazott vissza,** a hova este 9 órakor a gyorsvonattal a nyugati pályaudvarra érkezik. A volt miniszter-elnök a pályaudvarból egyenesen a szabadelvű pártkörbe szándékozik menni.

Ő Felsége ezután Khuen Héderváry bánt bízta meg a kabinet megalakításával, mely megbízatást Khuen-Héderváry csak azon **feltétel** alatt fogadta el, **hogy az eddigi kormány egész programja intacte fenntartas-sek és az egyházpolitikai reformok a kormányjavaslatok értelmében azonnal megalkottassanak.**

Az eladott hadi titok.

Páris, június 1. (Ered. távirat.) Az új Dupuy kormányának mindjárt a bemutatkozásnál bizalmat szavazott a képviselő-ház. Turpin állítólag oly hadiszert talált föl mely annak a hadseregnek biztosítja a győzelmet, mely ezen szer birtokában van. A francia kormány Turpint e szert nem vette meg, ki azt több millióért Olaszországnak adta el. Ez a legujabb francia botrány, mely természetesen tegnap a francia képviselőházban szóba került. A Dupuy által adott választ a bal és közép oldalon nagy tetszességgel fogadták és a **kormányt az ügyből kifolyólag 460 szava-zattal 102 ellenében bizalmat szavaztak.**

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktőzsdén.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Június 1.	Penzb. árt. o. e.
1. Magyar aranyárjaredek 4 ^o	120.40
2. Magyar koronárjaredek 4 ^o	95.-
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ^o 2 ^o	107.-
4. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 4 ^o 2 ^o	101.75
5. Magyar. kel. vasut áll. kötv. 1876-ból	121.-
6. Magyar. földterem. kötvény 4 ^o	95.25
7. Italmerei jog megváltási kötvény	100.-
8. Horvát-szlavon földterem. kötvény	96.-
9. Magyar. nyeregyeménysörjegy kölcsön	149.75
10. Tiszaszab. és szegedi sörjegykölcsön	112.25
11. Osztrák járadék papírban	98.30
12. Osztrák járadék ezüstben	98.25
13. Osztrák járadék aranyban	120.50
14. Osztrák koronárjaredek 4 ^o	—
15. 1860. évi osztrák államsörjegy	147.-
16. Osztrák-magyar bankrészevény	995
17. Magyar hitelbank-részevény	432.-
18. Osztrák hitelintézeti részevény	350.-
19. Osztrák ny. államsorjegy	340.25
20. 23 frankos arany (Napoleonorj.)	995
21. Német birodalmi marka	61.40
22. Londoni vista	125.25
23. Párisi vista	49.75
24. 20 markas arany	12.27

Időjelzés: változó, felhőzet, enyhé, helyen-ként esapadék.

Legujabb.

A görcsönvi rablógyilkosok elleni ítélet.

A pécsi kir. törvényszék **Ádám Antalt és Kovács Baka Józsefet** életfogytlani fegyházra, **Ádám Antalnét** 6 havi börtönrre, **Kovács Józsefnét** 8 havi börtönrre ítélte. — Vas Józsefet és néjét fölbörtenték.

Baranya vármegye és Pécs város régészete.

Vázlatos előadásban írta **Juhász László** ügyvéd.

(4. közlemény.)

Végre e népet még teljesen vallás nélkülének tartom, mert hulláikat minden kegyelet és áldozati tárgy nélkül takarították el. Ha most már az eddigieket összegezve ezen ő ember jellemzéséhez a teljes eredményt leszámraztatni akarjuk, e jellemzés a következőkben domboríthatjuk ki:

Ezen korban az ő ember a természeti ösztöntől adott gyakorlatiassággal, óriási nyers erővel, éppen ily vadással felruházva — a kedély nemesülés minden előfeltétele, vallás, kegyelet, s minden etikai és esztetikai fogalmak híjában a vagyoni fogalmak és igényei nélkül, de annál nagyobb őserővel és életkedvvel főruházott természet fia volt.

A hová ezen ő ember a megye bármely területén megtelepedett, mindég és mindenütt ugyanezen kül- és beléltével találkozzunk; tartózkodási helye mindig víz mellett, az agyag vidékeken volt.

II. A történelem előtti kor második része (neolyth kor) a bonz és vaskorral.

Néhány ezred év szakadt az örökkévalóságba, mi alatt az ő ember haladása fokról fokra bekövetkezett.

A már leirt teplel határosan a pécsváradai út-irány vonalában még más többféle, s későbbi nép telepeire akadtam.

Találtam itt különféle nagyságban és alakban köszöfűlt kö-ékeket granitból, öt darab éket és eszközt szerpentinből és egyet bazaltból. Ez utóbbi ékek egész valószínűség szerint a tiroli, vagy Salcburgi alpecekről valók, s egy onnan ide költözött, vagy ezzel kereskedést űzőt nép eszközei voltak. Bizonyítva van ez az által, mert e két kőn m Baranyában, de az egész Dunán-túlón elő nem fordul, az említett osztrák tartományokban azonban nagy mennyiségben fordul elő. Es csakugyan: e tartományokban kelta nemzetségek tartózkodtak, kik részint mint cölöp építmények, tavakban, részint az eruált bányák közelében mint bányászatot űző népek éltek.

Granit és kova azonban a hetényi és egryi hegyekben rendelkezésre állott; az e kövekből készült eszközök tehát minden kétséget kizárólag helyi termékek voltak.

Az ékek készítése, különösen a szerpentin ékeké, kiválóan szép, de lmk még egyen sem fordul elő, — jelül annak, hogy a bronz cső e népeknél még ismeretlen volt, minthogy a furás bronzszével eszközöltetett.

Ennek nagyobb igazolására szolgál azon körülmény is, hogy a kova-kés (silex) még mindig használatban volt, hoiott ha bronz eszköz ismeretes lett volna, ez a kova-kést a használatból bizonyára kiszorította volna.

A kova eszközökön mindazáltal nagy haladás vehető észre.

A kések, koványél és dárdahégyek jóval nagyobbak az előbbieknél és nem egyedül hasítottak, hanem köszöfű-kövel rendes édre köszöfűltek.

A háló-styly itt is előfordul, tehát a foglalkozás és életmód e népnél is ugyanaz volt, mi az előbb tárgyalta népé; azon különbséggel, hogy az edény és tűz használata már gyakori volt, mert edény és hamu maradék itt nagy mennyiségben fordul elő.

A temetkezés is a keleti részen már vegyesen fordul elő. Találni a telepek közt, de szorványosan a szabad földbe temetett hullák maradványait, de a temetkezéshez használt hamu és esont urna — a hamuvödör — is már előfordul.

Ez ő nép idő folytán a Mecsek alján nyugati irányban a mostani város terület magasabb részén körülbelül az országút vonalig fekvő területen keresztül Makáralján, Német-Ürögh község dombjain át a Pécs mellett fekvő falvakon keresztül egész Bodáig terjeszkedett, mert mind ez említett vonalakon e népek nyomait megtalálhatni.

A szorosan vett pécsi határban a Mecsek lábainál elterülő agyag felületeken e népek telepei rendszeren előfordulnak. E telepeken az átfúrt kő-eszközök sokféle alakja már előfordul, tehát a bronz cső már használatban volt, de a bronzeszközök egyéb nemei is feltűnőnek. A bronz

tokos véső, mely Pécsen is föllelhető s a bronz sarló különösen a földmívelés terén nagy eseményt alkothatt.

E bronz eszközt nyugat népeitől, az említett tartományok kelta lakóitól csere-kereskedés útján nyerték, kiknek érintkezés közötti tartományaik virágzó voltát eláruvá, ingert szolgáltatottak amazoknak e tartományok fölkeresésére.

Mint látni fogjuk: ez ingernek meg voltak következőkéi, és nem ok nélkül, mert az ez időbeli telepeken, de különösen Felső-makárban a sűtő és gabona zuzó követ gyakran föltaláljuk, a földmíveléshez pedig a tokos véső, sőt kő és szarv kapa is használták. Mindezen telepeken a háziállatok közül a szarvas, kisebb nagyobb emlősök már előfordulnak, tehát barom-tenyésztés is űzetett.

Házi állat közül a makári telepen már a kutya is előfordul, tehát az ember ez állatot saját céljaira már használta.

Midőn a kelták Pécs vidékeit is meglátogatták, e hódítók elől a benlakóknak fogságba nem ejtett része a hegyekre menekült így keletkeztek a hegyi telepek.

Igy keletkezett Pécsen a felső-makári telep, a Jakab hegyen levő telep, és a töttösi erdőben levő telep.

Az összes, a lejtőkön levő telepeken talált tárgyaknak e hegyi telepen talált tárgyakkal különbözőség nélkül ugyanazonossága kétségtelemné teszi, hogy ezen, az akkor vadon őserdőkbe menekült népek az aljban lakott hason népek menekülteie voltak, s ez kétségtelemné így van; mert e hegyi telepeken, különösen a makári felső telepen kova eszközt soha sem találni, hanem a bronz eszköz, sőt űtő minták többször előfordulnak. Elképzelhető sem volna tehát, hogy épen a haladás stadiumában e nép minden ok nélkül elhagyta volna már kultúráit agyagos gabona és legelő talaját, s ezt egy zord hegyi őserdőbeni lakással cserélte volna fel? Ez elképzelhetetlen lévén, e keli fogadunk azon bizonyítékot, hogy e nép a szomorú kénszernek engedve választotta e többnyire köves tartózkodási helyet.

(Folyt. köv.)

Felolvas szerkesztő és kiadó tulajdonos

LENKEILAJOS.

A „Pécsi Ujság” nyomdája.

A legnagyobb haladás a biztosítás terén a

„NEW-YORK”

életbiztosító társaság

EGYETEMES KÖTVÉNYE.

Az egyetemes kötvény oly előnyöket biztosít, minőket egyetlen más biztosító társaság a világon nem nyújt.

Egy év után a kötvény megtámadhatatlan és a paraj, meg öngyilkosság kockázatát is fedezi.

A megtámadhatatlansági záradék következőkép hangzik: **Ha a haláleset bekövetkezik, miután a kötvény egy teljes évig érvényben volt és a díj kellően be lett fizetve, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból sem kifogásolhatja.**

Az egyetemes kötvény nem tartalmaz semminemű megszorítást foglalkozás és utazás tekintetében.

Ha valaki 30 éves korban a New-York egyetemes kötvényével 10,000 forint biztosít és 3 évi díj befizetés után a díjbefizetés bűszneti, minden levonás és minden további befizetés nélkül az egész 10,000 Ft erejéig biztosítva marad még további 9 évre.

4 évi díjbefizetése után még további 14 évre	5	15			
7	13	és kap 13 évi mu/va	2320	frtot	
10	10	10	4380		
11	9	9	5000		
15	5	5	7230		

A New-York 1893-ban a legnagyobb üzletet csinálta, melyet biztosító társaság valaha el-rt, a mennyiben 1893-ban 1 milliard 119 millió korona erejéig állított ki költséget.

Döbész értesítet ad a magyarországi vezérigazgatóság: **Budapest, New-York palota.**
és a pécsi főügynökség: **FÜRST LIPÓT** úr.

A legjobb és legolcsóbb háztető a minden államban szabadalmazott **kampós szegélyű cement-tetőcserép**

WURSTER ANTAL

cementáruk gyárából.

Különös előnyök:

Biztos meggátálása a hó és eső behatolásának, miután a cement a vizet nem bocsátja keresztül.

Ellenálló képesség a legkeményebb hideg és meleg ellen.

Habarcos fölösleges.

Az összes javítások elesnek.

Könnyű súly: 38 kiló négyzetméterenként, míg a pécsi első rendű cseréptégla sulya 90 kiló négyzetméterenként.

Ára: 1 négyzetméternek: 11 drb **99 kr.**

Kampós szegélyű cementtetőcseréppel fődött tétő tehát a legolcsóbb, mert tartóssága által önmagát fizeti ki:

5 évi jótállást nyujtok.

A tetőcserepek könnyed sulya folytán az egész gerendázat olcsóbb, mi szintén megtakarítás. A kampós szegély folytán **víz nem hatolván be, a gerendázat soha sem rothad.**

Ráth M. fakereskedő urnál 1893-ban egy háztető készült, melynek egyik fele kampós szegélyű cementtetőcserepekkel lett befödve és melynek lécei tökéletesen szárazak, míg másik felén, mely pécsi cserepekből készült, a lécek az esőzéstől egészen megfeketültek, miről mindenki meggyőződhetik.

A kampós szegélyű cementtetőcserepekhez külön e célra öntött vasból kitűnően szerkesztett elpusztíthatatlan háztető-ablak készült, mely szintén habarcos nélkül illesztetik be.

Bizonyítványok nálam: **Király-utca 8. sz. a.** betekintheők.

Egyben van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzletem **végleges felhagyása folytán** az abban levő **órákat** és látszereseti cikkeket folyó évi **november hó 1-ig** tetemesen leszállított áron árusítom el

Tömeges látogatást kérve vagyok tisztelettel

WURSTER A.

Habarcos teljesen fölösleges.

Az összes javítá ok elesnek.

Mennyegző és alkalmi ajándékoknak

szánt tárgyak szabott gyári árak szerint nagy választékban, rendkívül izléses kivitelben, valódi ezüst és china ezüsből

☞ 5 frtól — 20 frtig ☞

ugymint:

Felszolgáló tálczák majolikabetéttel,

asztali állványok,

kenyérkosarak, gyümölcstartók, ékszerek stb.

a legjutányosabban beszerezhetők

SCHÖNWALD IMRE

ékszergyárosnál

Pécsen, király-uteza, Hattyu-épület.

ZELESNY UJ MŰTERMÉ.

Tisztelettel tudatom a nagy közönséggel, hogy

fényképészeti műtermemet

Anna-utca 4-ik szám alatt levő **saját házámba** vittem át.

A színház-építés következtében a Király-utcában eddig bírt műtermemet el kellvén hagynom, új műtermemet a legmodernebb igényeknek megfelelőleg építtetem és szereltem föl. Egyuttal tudatom, hogy mindennemű főlvételek nálam **csakis ez új műtermemben** (Anna-utca 4-ik szám) **eszközölhetők**, mely műtermemet a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlom, remélve, hogy mélyen tisztelt megrendelőim bizalmukkal a jövőben is ki fognak tüntetni.

Mély tisztelettel

ZELESNY KÁROLY udvari fényképész.

Régi sörfőzde Pécsentt.

Van szerenesénk az igen tisztelt közönségnek tudomására hozni, miszerint megkezdtük a legjobb minőségű **elsőrendű** ugynevezett

VERSENY-SÖR

eladását, mely kitünő íze és érettségénél fogva a legegészségesebb ital és minden tekintetben kiállja a versenyt bármely gyártmányu sörrel.

Megrendelések hordók és palaezkokban a legpontosabban a házhoz szállitva eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

Scholz A. és fia.

Régi sörfőzde Pécsentt.